

**LUBELSKIE CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
i USTAWICZNEGO
im. K. K. Baczyńskiego
w Lublinie**

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZY

*„Wychowanie dzieci to w rzeczywistości
twórcza praca kształtująca naszych następców”*

Phil Callaway

LUBLIN, wrzesień 2014

Szkolny Program Wychowawczy opracowany przez zespół w składzie:

B. Boryga
G. Bednarska
A. Chmielewska
H. Flisiak
A. Gajewska
B. Gabryś - Szulińska
M. Goździowska - Łubkowska
M. Górczyński
M. Helman
B. Kolińska
B. Kopycka
H. Mierzwa
E. Opoka
W. Tarasińska
A. Wyrzykowska

Program opiniowali: Członkowie Rady Pedagogicznej LCKZIU

Program zatwierdził: mgr Jacek Misiuk - dyrektor LCKZIU

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się bardziej człowiekiem, o to ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich”

Jan Paweł II

1. PODSTAWA PRAWNA PLANU WYCHOWAWCZEGO SZKOŁY:

Program Wychowawczy Szkoły opracowano w oparciu o dokumenty:

- **Konstytucja RP**

art.48 ust.1: „Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.”

Nauczyciele pełnią funkcję wspomagającą i uzupełniającą w stosunku do rodziców. Z tego wynika, że program wychowawczy szkoły musi być zaakceptowany przez rodziców i ma służyć rozwojowi uczniów z uwzględnieniem ich indywidualności w zakresie wyznawanych przekonań.

- **Ustawa o systemie Oświaty:**

art.4: ”Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.”

- **Ustawa - Karta Nauczyciela:**

Szczególnie znamieny art.6: „Nauczyciel obowiązany jest:

1. rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
2. wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
3. dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
4. kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;

5. dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.”

- **Rozporządzenie MEN z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie Podstawy Programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego „...obowiązkowe treści nauczania, umiejętności oraz *zadania wychowawcze*...”**

- **Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ONZ**
- **Konwencja o Prawach Dziecka**
- **Konkordat między Rzeczypospolitą Polską a Stolicą Apostolską**

2. WSTĘP

Program realizowany jest w oparciu o podstawę programową zawartą w Rozporządzeniu MEN z dnia 15 lutego 1999r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. nr 14 z dnia 23 lutego 1999r., poz. 129) oraz Konstytucję RP, Deklarację Praw Człowieka, Konwencję Praw Dziecka, Ustawę o systemie Oświaty i Ustawę Karta Nauczyciela.

Założeniem programu jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny z uwzględnieniem prawa do przekonań religijnych, światopoglądowych oraz wolności sumienia. Szkoła ma obowiązek zapewnić wszystkim uczniom powszechny dostęp do nauki i wychowania, ochronę przed przemocą, a także kierować się zawsze dobrem ucznia, troską o jego zdrowie, postawę moralną i obywatelską z zachowaniem poszanowania godności osobistej. Ponadto szkoła powinna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

MISJA SZKOŁY

- Jesteśmy szkołą, która swoje działania opiera na przekonaniu, że najważniejszy jest człowiek, bez względu na swoje możliwości i potrzeby.
- Kierujemy się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie i bezpieczeństwo.
- Kształtujemy właściwą postawę moralną i patriotyczną naszych wychowanków.
- Stosujemy zasadę partnerstwa, wzajemnego zaufania, poszanowania godności drugiego człowieka, przyjaźni, tolerancji, akceptacji i wzajemnej pomocy.
- Struktura szkoły opiera się na współdziałaniu całej społeczności szkolnej nauczycieli, uczniów i słuchaczy oraz ich rodziców.

- Podstawą naszego działania jest:
 - Rzetelne zdobywanie, pogłębianie i przekazywanie wiedzy.
 - Umożliwianie rozwoju osobowości każdego ucznia poprzez wspieranie jego rozwoju, pogłębianie własnej tożsamości, uświadamianie, że każdy z nas odpowiedzialny jest za własne wybory.
 - Kształtowanie umiejętności zawodowych i postaw potrzebnych do podejmowania dalszego kształcenia i pracy zawodowej.
 - Rozwijanie zainteresowań zawodowych i motywacji do samokształcenia przez zapewnienie dobrze zorganizowanych i wartościowych zajęć dydaktycznych..
 - Przygotowanie młodego człowieka do życia w rodzinie i funkcjonowania we współczesnym świecie, kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, wartości moralnych, poczucia jedności z otaczającym światem.
 - Rozwijanie postaw asertywnych opartych na umiejętności dzielenia się własnymi emocjami, uwrażliwianie na uczucia innych ludzi.
 - Kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz poszanowanie dla tradycji i dziedzictwa narodowego.
 - Propagowanie zdrowego stylu życia.

3. ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE WYCHOWANIA ZE ZWRÓCENIEM UWAGI NA PRZYGOTOWANIE UCZNIÓW DO WYKONYWANIA ZAWODU I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Według obowiązujących w systemie oświaty przepisów prawa oświatowego, placówki oświatowe są zobowiązane do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”. Na dyrektorów i rady pedagogiczne jest nałożony „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.

Szkoła ma nauczyć młodego człowieka w trakcie standardowego procesu edukacji umiejętności optymalnego planowania swojego rozwoju zawodowego (optymalnego czyli zgodnego z jego osobistym potencjałem i potrzebami rynku pracy). Efektem tak rozumianej edukacji mają być elastyczne zasoby ludzkie potrafiące ewaluować i dopasowywać swoje kompetencje i swoją karierę edukacyjno-zawodową do potrzeb rynku pracy. Proces tak rozumianej edukacji dla rynku pracy powinien być wspierany przez instytucje rynku pracy, przez strategie i programy przez nie realizowane.

Edukacja dla rynku pracy (kształcenie na potrzeby rynku pracy), to jedno z ważnych zadań jakie Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego realizuje (to zadanie, ma swoje istotne miejsce wśród innych zadań wychowawczych szkoły, które określa podstawa programowa kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół).

Wśród tych zadań, do szczególnie istotnych należą:

- rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych do ich samorealizacji, ich rozwoju osobistego, do bycia aktywnym obywatelem, ułatwiających integrację społeczną i zatrudnienie (zgodnie z zaleceniem Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie).

- nauczenie ucznia w trakcie standardowego procesu edukacji umiejętności optymalnego planowania swojego rozwoju zawodowego, zgodnie z jego osobistym potencjałem i potrzebami rynku pracy.
- przygotowanie uczniów do umiejętnego i świadomego wykorzystywania indywidualnych cech, umiejętności, zainteresowań i kompetencji, możliwości życiowych, wypełniania obowiązków, gromadzenia doświadczeń, podejmowania decyzji i zarządzania własną karierą edukacyjno-zawodową.
- podnoszenie poziomu osiągnięć szkolnych uczniów poprzez zwiększanie ich motywacji, zmniejszanie liczby osób rezygnujących z nauki oraz zmieniających kierunek kształcenia w trakcie jej trwania.
- rozwijanie miękkich umiejętności uczniów (takich jak np. umiejętności komunikacyjne, pracy w zespole, kreatywności).
- rozwijanie aspiracje uczniów, tworzenie klimatu do rozwijania ich indywidualnych cech, zainteresowań, potrzeb, umiejętności i kompetencji.
- dążenie do przekształcania szkoły w otwarte środowisko edukacyjne pozwalające na uniknięcie i zwalczanie wczesnego porzucania nauki przez uczniów (ich zniechęcenia).
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu uczniów.
- identyfikowanie, odkrywanie i rozwijanie indywidualnych cech, umiejętności, zdolności, kompetencji i zainteresowań uczniów.
- zorganizowanie efektywnego wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz planowych zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, związanych z planowaniem całonocnej kariery edukacyjno-zawodowej.
- zapewnienie uczniom odpowiednich usług informacji i poradnictwa zawodowego świadczonych w szkole w sposób planowy.
- rozwijanie indywidualnych cech, umiejętności, postaw i kompetencji uczniów ułatwiających zdobycie zatrudnienia.
- rozwinięcie u ucznia motywacji i umiejętności do uczenia się przez całe życie.

- rozwijanie umiejętności ucznia w zakresie samodzielnego zarządzania ścieżkami swojej edukacji i kariery (w trakcie nauki, pracy, na dowolnym etapie życia).
- zapewnienie uczniom różnorodnych możliwości łączenia doświadczeń zawodowych z nauką oraz zdobywania dodatkowych umiejętności i kompetencji.
- przygotowanie ucznia do podjęcia nauki w szkołach wyższych i aktywności na rynku pracy.
- budowanie oferty edukacyjnej szkoły ułatwiającej uczniom przejście ze świata nauki do świata pracy.
- zachęcanie i wspieranie uczestnictwa uczniów w różnych formach edukacji i szkoleniach pozwalających na zdobywanie dodatkowych kwalifikacji.
- wsparcie dla uczniów w zakresie rozwoju ich kreatywności i ducha przedsiębiorczości.
- rozwijanie postawy przedsiębiorczej i umiejętności niezbędnych do znalezienia zatrudnienia i aktywnego poruszania się po rynku pracy (mobilność zawodowa).
- rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie ich adaptacyjności do potrzeb pracodawców i wymagań rynku pracy.
- rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie ich mobilności na rynku pracy (zawodowej, przestrzennej).
- umacnianie więzi i synergii pomiędzy szkołą, a życiem zawodowym.
- współpraca i tworzenie lokalnego partnerstwa z partnerami zewnętrznymi takimi jak instytucje rynku pracy, pracodawcy i organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe mogący wesprzeć jej zadania w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania, w zakresie działalności opiekuńczej i profilaktycznej.

4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOŁY I UCZNIÓW

Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego jest jedną z kilkunastu placówek średniego szkolnictwa zawodowego funkcjonujących w Lublinie. Zostało powołane decyzją Kuratora Oświaty z dniem 15 września 1998 roku z przekształcenia byłego Zespołu Szkół Mechaniczno - Energetycznych w silny regionalny ośrodek kształcenia zawodowego działający w ramach systemu oświaty, w którym występuje kształcenie zawodowe na różnych poziomach i o różnych cyklach kształcenia w systemie znoszącym wszelkie bariery dostępu do oświaty, w tym dla osób niepełnosprawnych. Misją Centrum jest działalność edukacyjna która uwzględnia oczekiwania, aspiracje uczniów i słuchaczy w zakresie wszechstronnego rozwoju, podporządkowana aktualnym wyzwaniom trudnego i wymagającego rynku pracy i usług edukacyjnych.

Jest placówką oświatową, w której znacząca grupa uczniów i słuchaczy pochodzi z terenów wiejskich i podmiejskich. Wymagają oni ze strony szkoły szczególnego wsparcia w zakresie uzupełniania posiadanej wiedzy, umiejętności, kultury osobistej, wzorców spędzania czasu wolnego. Wyrównywanie deficytów tej grupy uczniów w sferze intelektualnej, społecznej i kulturalnej stanowi dla szkoły istotne wyzwanie.

W swoich dotychczasowych działaniach Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego stara się kierować następującymi priorytetami

- tworzyć warunki do wyrównywania szans edukacyjnych uczniów z trudnościami edukacyjnymi oraz uczniów zagrożonych marginalizacją lub wypadnięciem z systemu oświaty,
- tworzyć warunki do rozwijania uczniowskich zainteresowań i umiejętności (nie tylko zawodowych),
- dostosowywać ofertę edukacyjną i wychowawczą szkoły do potrzeb uczniów i rynku pracy poprzez m.in. działania z zakresu poradnictwa

- zawodowego prowadzone blisko ucznia w szkole oraz zwiększenie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego w formach szkolnych,
- tworzyć uczniom możliwość zdobywania dodatkowych umiejętności i kompetencji przydatnych w ich dalszym życiu zawodowym,
 - ściśle współpracować ze środowiskiem lokalnym i podmiotami działającymi w otoczeniu szkoły (władze lokalne, organizacje, pracodawcy).

Jest szkołą otwartą na swoje otoczenie i współpracę z nim (środowisko zewnętrzne i działające w nim podmioty) widząc w tym otoczeniu realne źródło wsparcia dla realizacji celów stanowiących podstawę swej działalności. Jej kierownictwo i pracownicy głęboko wierzą w idee lokalnego partnerstwa na rzecz rynku pracy, przedsiębiorczości i zatrudnienia widząc w nim podstawę nowoczesnego szkolnictwa zawodowego. Partnerstwo takie tworzone wspólnie przez szkołę, pracodawców, instytucje rynku pracy i organy lokalnego samorządu terytorialnego może znacząco przyczynić się do realizacji kształcenia zawodowego w szkole zgodnie z potrzebami lokalnych pracodawców oraz do kształtowania u uczniów pożądanych, postaw, umiejętności, kompetencji i nawyków.

Charakterystyka środowiska szkoły i uczniów oparta jest na diagnozie przeprowadzonej na potrzeby tworzonego i wdrażanego w 2007 roku Programu Rozwoju Szkoły (brak najnowszych badań w tym zakresie). Diagnoza ta obejmowała 3 obszary:

Obszar 1 - Pomoc uczniom wykazującym problemy w nauce, zagrożonym wypadnięciem z systemu edukacji, uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

1) mocne strony:

- dobra baza dydaktyczna,
- dobre przygotowanie kadry nauczycielskiej,
- świadczenie przez szkołę usług poradnictwa i informacji zawodowej dla uczniów,

- indywidualne podejście do ucznia,
- dostępność różnych źródeł informacji (dobrze wyposażona biblioteka, Szkolne Centrum Multimedialne, Internet),
- działalność Szkolnego Ośrodka Kariery,

2) słabe strony:

- niską frekwencję uczniów na zajęciach lekcyjnych,
- mała motywacja uczniów do nauki i aktywności pozalekcyjnej,
- niska samoocena uczniów,
- niska kulturę osobista uczniów,
- uboga oferta zajęć pozalekcyjnych i fakultatywnych dla uczniów,

3) szanse:

- wzrost zapotrzebowania rynku pracy na średni personel techniczny,
- stałe (przez całe życie) kształtowanie umiejętności zawodowych,

4) zagrożenia:

- zjawiska patologiczne,
- negatywne wzorce społeczne,
- konflikty uczniów z prawem.

Obszar 2 - Pobudzanie aspiracji edukacyjnych i zainteresowań uczniów, rozwijanie umiejętności kluczowych oraz przygotowanie młodzieży do kontynuowania nauki.

1) mocne strony:

- bogata oferta edukacyjna,
- dobre wyposażenie,
- współpracę Szkoły z zakładami pracy,

2) słabe strony:

- ubogą ofertę zajęć pozalekcyjnych,
- brak w Szkole bezpłatnych lub tanich kursów dla uczniów,
- słabą znajomość języków obcych (uczniów i nauczycieli),

3) szanse:

- otwarcie rynków pracy krajów UE,
- możliwość współpracy z zakładami pracy,
- ciekawe oferty szkół wyższych dla absolwentów,

- wysoką rangę egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
- możliwość kontynuowania nauki,

4) zagrożenia:

- niedostosowanie profili kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy,
- sytuację materialną uczniów,
- brak zainteresowania sponsorów działalnością Szkoły,
- słaby rozwój gospodarczy regionu.

Obszar 3 - Szkoła, jako uczestnik życia kulturalnego i społecznego lokalnego środowiska. Rozwijanie umiejętności społecznych uczniów i kształtowanie aktywnych postaw obywatelskich.

1) mocne strony:

- współpraca z samorządem lokalnym, organizacjami,
- dobre warunki lokalowe,
- współpraca z zakładami pracy, Urzędem Pracy, szkołami wyższymi, instytucjami użyteczności publicznej,
- dostępność do multimediiów,

2) słabe strony:

- brak zaangażowania uczniów w organizację imprez i przedsięwzięć szkolnych,
- słaba współpraca z organizacjami non profit,

3) szanse:

- możliwość uczestnictwa nauczycieli i uczniów w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizacje zewnętrzne,
- współpraca z władzami samorządowymi,
- dobra promocja Szkoły w środowisku lokalnym,

4) zagrożenia:

- powszechność negatywnych wzorców w mediach,
- niż demograficzny,
- poszukiwanie atrakcyjnych miejsc pracy za granicą,
- małe zaangażowanie rodziców w pracę na rzecz szkoły.

5. WIZJA ABSOLWENTA LCKZIU

Nasz absolwent:

- jest dobrym fachowcem w swoim zawodzie,
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji,
- umie samodzielnie, twórczo i krytycznie myśleć,
- rozwija własne indywidualne zainteresowania, talenty i pasje,
- rozwija umiejętności kluczowe,
- jest przygotowany do studiowania lub podjęcia pracy zawodowej,
- dba o własny rozwój intelektualno-emocjonalny,
- posiada umiejętność poszukiwania, zdobywania, przetwarzania i wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce,
- umie zachować własną indywidualność i wyrażać ją w sposób akceptowany społecznie,
- ma świadomość własnych ograniczeń, umie współpracować z innymi w ich przewycięzaniu.

6. „ŚCIEŻKA DOJŚCIA”:

a) TEMATYKA I REALIZACJA GODZIN WYCHOWAWCZYCH:

KLASA I - (19 tematów)

L.p.	Temat	Cele	Osiągnięcia uczniów UCZEŃ:
1.	Poznajmy się - indywidualna prezentacja. Co nas łączy.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności autoprezentacji; - wstępna integracja klasy. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi przedstawić się; - dokonuje samooceny; - potrafi wymienić swoje wady i zalety, słabe i mocne strony, zainteresowania, zdolności, pasje; - potrafi podać formy spędzania wolnego czasu; - przeprowadza wybory samorządu klasowego.
2.	Poznajemy przepisy regulujące funkcjonowanie w naszej szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - znajomość praw i obowiązków ucznia wynikających ze Statutu LCKZIU; - znajomość zasad oceniania, klasyfikowania i promowania. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wymienić obowiązujące w placówce akty prawne; - potrafi podać źródła zawierające regulacje prawne dotyczące: bycia uczniem LCKZIU, oceniania, klasyfikowania, promowania; - podaje zasady oceniania, klasyfikowania, promowania; - wymienia prawa i obowiązki ucznia; - odnajduje przepisy regulujące kwestie w konkretnych sytuacjach; - potrafi wymienić zasady obowiązujące w programie Wagarom STOP; - potrafi podać przepisy regulujące bezpieczeństwo i higienę pracy w LCKZIU; - potrafi wymienić obowiązujące normy zachowań.

3.	Ja w społeczeństwie - patriotyzm.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich. 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie patriotyzmu; - potrafi określić sposoby współczesnego okazywania uczuć patriotycznych (szacunek dla przeszłości, godła, flagi, wypełniania obowiązków obywatelskich); - potrafi określić znaczenie świąt państwowych; - wymienia święta szkolne; - wypowiada się na temat historii LCKZIU i patrona szkoły.
4.	Kultura bycia - czyli SAVOIR VIVRE na co dzień.	<ul style="list-style-type: none"> - znajomość i stosowanie zasad SAVOIR VIVRE w różnych sytuacjach życiowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje i stosuje zasady dobrego wychowania; - potrafi wymienić normy dotyczące stroju obowiązującego w szkole; - podaje i stosuje zasady obowiązujące we wzajemnych relacjach międzyludzkich (słownictwo, kultura osobista, szacunek wobec kolegów, koleżanek i pracowników szkoły, higiena osobista).
5.	Jak stworzyć grupę, w której każdy odnajdzie swoje miejsce.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności współżycia społecznego; - pogłębienie poczucia przynależności do zespołu klasowego; - uświadomienie konieczności współpracy klasy w osiąganiu celów indywidualnych i grupowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - ustala cele i reguły postępowania zespołu klasowego; - wskazuje niewłaściwe zachowania w grupie oraz sposoby zapobiegania im; - potrafi określić rolę współpracy i wzajemnej pomocy grupy w osiąganiu celów indywidualnych i grupowych; - potrafi scharakteryzować rolę wychowawcy w zespole klasowym.
6.	Potrafimy ze sobą rozmawiać - sztuka komunikacji.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności komunikacji interpersonalnej; - kształtowanie postawy asertywnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy dobrego nadawcy oraz cechy aktywnego słuchacza; - potrafi wymienić bariery komunikacyjne; - podaje i stosuje zasady obowiązujące

			<p>podczas rozmowy, dyskusji, negocjacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi przyjąć postawę asertywną; - podaje i stosuje sposoby rozwiązywania konfliktów.
7.	Ludzie, których darzymy zaufaniem - autorytety.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie pojęcia autorytet; - sformułowanie cech osoby, która godna jest być autorytetem. 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie autorytetu; - wymienia cechy, jakie powinien posiadać autorytet; - podaje przykłady autorytetów, które sprzyjają własnemu rozwojowi; - podaje przykłady pozornych autorytetów, które mogą nieść zagrożenie dla osobistego rozwoju; - potrafi ocenić czy dana osoba posiada cechy właściwe autorytetowi; - podaje sposoby budowania własnego autorytetu; - broni stanowiska sprzecznego ze stanowiskiem większości członków grupy; - potrafi mówić „nie” w sytuacjach wymagających tego; - argumentuje swoje wybory.
8.	Dotrzymanie umów i obietnic.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie konieczności dotrzymania umów i obietnic oraz respektowania ich warunków. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie słów: umowa i obietnica; - diagnozuje konsekwencje wypowiedzianych słów; - potrafi przyjmować konsekwencje zawartych umów i danych obietnic; - egzekwuje dotrzymanie umów i realizowanie obietnic.
9.	Umiejętne gospodarowanie czasem.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie ze sposobami organizacji czasu wolnego oraz zasadami planowania; - kształtowanie umiejętności efektywnego gospodarowania czasem. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi zarządzać czasem pracy i czasem wolnym od zajęć; - określa właściwe proporcje między czasem nauki a czasem przeznaczonym na

			<p>wypoczynek;</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje i stosuje sposoby organizacji czasu; - podaje i stosuje zasady planowania.
10.	Samoakceptacja, jako podstawowe źródło rozwoju osobistego.	<ul style="list-style-type: none"> - znajomość własnych możliwości psychofizycznych; - uświadomienie konieczności samorozwoju; - kształtowanie poczucia własnej wartości w oparciu o obiektywną autoocenę możliwości. 	<ul style="list-style-type: none"> - stawia cele w zależności od potrzeb i indywidualnych możliwości; - potrafi poszukiwać użytecznych informacji; - potrafi przyjmować niepowodzenia nie jako porażki lecz jako kolejne etapy na drodze do celu; - buduje poczucie własnej wartości w oparciu o obiektywną autoocenę możliwości; - potrafi okazać „zdrowy” szacunek dla samego siebie; - wykorzystuje własny potencjał intelektualny i pozytywne mniemanie o sobie podczas rozwoju osobistego. - .
11.	Aktywne rozwiązywanie problemów.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności rozpoznawania problemów i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - obiektywnie ocenia skalę problemu; - potrafi dobrać najskuteczniejszy sposób rozwiązania problemu; - potrafi poszukiwać pomocy w sytuacjach trudnych; - bierze odpowiedzialność za podejmowane decyzje; - przewiduje konsekwencje swoich decyzji.
12.	Nie daj się stresowi.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie pojęcia stres; - kształtowanie umiejętności stosowania technik radzenia sobie ze stresem. 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie stresu; - wyjaśnia przyczyny i skutki znajdowania się w sytuacjach stresowych; - podaje i stosuje techniki radzenia sobie ze stresem.
13.	Kształtowanie umiejętności „dawania”	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z formami działalności na rzecz innych w tym prowadzonych w naszej szkole; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia istotę i rolę stowarzyszeń charytatywnych oraz wolontariatu w

	siebie innym.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie satysfakcji płynącej z niesienia pomocy potrzebującym. 	<ul style="list-style-type: none"> udzielaniu pomocy ludziom; - wymienia akcje charytatywne organizowane na terenie szkoły; - potrafi wymienić instytucje, z którymi współdziała szkoła; - podaje sposoby aktywnego uczestnictwa w działalności charytatywnej i wolontariackiej.
14.	Zagrożenia cywilizacyjne współczesności.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z rodzajami zagrożeń cywilizacyjnych oraz ze sposobami przeciwdziałania im. 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa zagrożenia cywilizacyjne (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby, rasizm, nietolerancja, terroryzm, nachalna reklama, rozpad więzi rodzinnych itd.); - wymienia skutki wynikające z zaistnienia zagrożeń cywilizacyjnych; - potrafi podać sposoby przeciwdziałania zagrożeniom; - potrafi podać przykłady osób i instytucji oferujących pomoc w sytuacji zagrożenia.
15.	Mechanizm powstawania uzależnień, czyli radzimy sobie z dopalaczami.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z pojęciem i mechanizmem uzależnienia; - wskazanie możliwości znalezienia pomocy w przypadku uzależnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje czym jest uzależnienie; - potrafi określić rolę używek w radzeniu sobie z trudnościami; - wskazuje skutki uzależnień; - potrafi omówić mechanizm powstania uzależnienia; - potrafi wymienić osoby i instytucje służące pomocą w sytuacjach powstania uzależnienia.
16.	Przemoc w środowisku rówieśniczym - sposoby radzenia sobie z różnymi typami agresji.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie pojęcia agresja; - doskonalenie umiejętności radzenia sobie z różnymi typami agresji; - kształtowanie postawy aktywnego przeciwdziałania przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje czym jest przemoc; - wymienia rodzaje przemocy; - potrafi wymienić osoby i instytucje udzielające wsparcia w sytuacjach zagrożenia; - podaje przykłady postaw, jakie powinny być

			przyjmowane, gdy zauważyliśmy akt przemocy; <ul style="list-style-type: none"> - wymienia działania, jakie można podjąć będąc ofiarą przemocy; - potrafi unikać sytuacji sprzyjających powstawaniu agresji i przemocy; - potrafi dostrzegać manipulacje; - potrafi unikać bycia manipulowanym.
17.	Minął rok - jaką grupę stanowimy.	<ul style="list-style-type: none"> - charakterystyka zespołu klasowego; - uświadomienie konieczności doskonalenia relacji interpersonalnych w klasie. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi scharakteryzować zespół klasowy; - określa swój udział w budowaniu prawidłowych relacji w klasie; - wskazuje wady i zalety zespołu klasowego; - potrafi sformułować cele, zadania do dalszej pracy zespołu klasowego.

UWAGI!

- 1) Przykładowe scenariusze oraz materiały dydaktyczne do poszczególnych lekcji będą sukcesywnie wypracowywane i udostępnione wychowawcom klas w bibliotece szkolnej.
- 2) Na każdym poziomie przewidziano po dwie godziny do dyspozycji wychowawcy.

KLASA II - (19 tematów)

Lp.	Temat	Cele	Sposoby realizacji
1.	Sprawy organizacyjne. Przypomnienie zasad obowiązujących w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - znajomość praw i obowiązków ucznia wynikających ze Statutu LCKZIU; - znajomość zasad oceniania, klasyfikowania i promowania; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna zarówno prawa jak i obowiązki ucznia; - zna podstawowe zasady określone w WSO;
2.	Demoralizacja i przestępczość nieletnich.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy wobec zdrowia własnego i innych ludzi; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie demoralizacji, czynu karalnego oraz podstawowe akty prawne w tym zakresie; - rozumie istotę przestępczości nieletnich;
3.	Ochrona dobra dziecka w obliczu prawa.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami prawnymi chroniącymi dobro dziecka; - wskazanie głównych problemów dotyczących łamania praw dziecka; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe akty prawne dotyczące dobra dziecka; - rozumie potrzebę ochrony prawnej dobra dziecka; - pamięta podstawowe prawa dziecka;
4.	Kształcenie i samokształcenie.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie konieczności samokształcenia, doskonalenia i zdobywania nowych umiejętności zawodowych w aspekcie wymagającego i zmieniającego się ciągle rynku pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie konieczność samokształcenia i doskonalenia własnych umiejętności zawodowych;
5.	Sztuka porozumiewania się w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie prawidłowych relacji w rodzinie, umiejętności porozumiewania się ; - troska o dobre relacje z ludźmi i współpraca w grupie; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie potrzebę kompromisów w relacjach z rodziną; - dostrzega problemy i potrafi je rozwiązywać; - umie współpracować w grupie społecznej;
6.	„Jak słuchać, aby do mnie mówili, jak mówić, aby mnie słuchali”.	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie komunikacji werbalnej; - prezentowanie cech dobrego słuchacza i dobrego mówcy; 	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalą umiejętność komunikacji werbalnej; - dostrzega cechy dobrego słuchacza; - wie czym się charakteryzuje dobry mówca; -

7.	Miłość i strach.	<ul style="list-style-type: none"> - kształcenie umiejętności krytycznego myślenia; - prezentacja własnego stanowiska; - prezentowanie stanowiska człowieka wobec w/w wartości; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi odróżnić miłość od strachu; - dostrzega związek między tymi wartościami; - odczuwa potrzebę zachowania równowagi uczuć;
8.	Przebaczenie win najtrudniejszym kunsztem?	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie umiejętności utrzymywania dobrych relacji z innymi ludźmi; - promowanie wartości przebaczenia; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie istotę i wartość przebaczenia; - wie jak dbać o dobre relacje z innymi ludźmi;
9.	Problemy alkoholowe.	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębianie wiedzy o problemach alkoholowych; - poznanie głównych czynników zagrażających zdrowiu; - świadoma troska o zdrowie i odpowiedzialność za życie własne i innych; 	<ul style="list-style-type: none"> - zastanawia się nad własnym postępowaniem; - nie bagatelizuje sytuacji związanych z alkoholem; - rozumie istotę problemów alkoholowych; - dąży do ochrony i utrzymania dobrego stanu zdrowia własnego i innych;
10.	„Być czy mieć?”	<ul style="list-style-type: none"> - prezentowanie postaw wynikających z wyboru wartości materialnych lub niematerialnych; - przedstawianie stylów życia wynikających z tych postaw; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie istotę „być i mieć”; - potrafi dostrzec zalety stosowania złotego środka;
11.	Moja mała ojczyzna.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie przynależności do swojego miasta, regionu; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna historię miejscowości, z której pochodzi; - zna historię Lublina; - potrafi wymienić najważniejsze zabytki, instytucje kulturalne oraz wyższe uczelnie w Lublinie;
12.	„Nie” nie zawsze oznacza nieuprzejmość - o asertywności słów kilka.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie pojęcia asertywność; - rozpoznanie zachowań asertywnych; - poznanie praw człowieka wiążących się z asertywnością; - 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie na czym polega asertywność; - zna podstawowe prawa człowieka wynikające z jego asertywnych postaw;

13.	Moje zalety i wady.	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębienie świadomości własnych zalet i wad; - uświadomienie, że wady można zamienić w zalety; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, że znajomość własnych zalet i wad ułatwia komunikację;
14.	Mój wzór osobowy, czyli kto mi imponuje?	<ul style="list-style-type: none"> - określenie przykładowych wzorów osobowych; - wyznaczanie granic między pozytywnymi, a negatywnymi przykładami zachowań; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie zagrożenia płynące z bezmyślnego wzorowania się na postępowaniu innych ludzi; - umie ocenić własny stosunek do osoby, która mu imponuje;
15.	Nasze zdrowie zależy od nas samych.	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębianie wiedzy o realizacji zachowań prozdrowotnych; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe czynniki sprzyjające zdrowiu oraz zasady racjonalnego odżywiania;
16.	Czy czuję się bezpieczny?	<ul style="list-style-type: none"> - określenie pojęcia bezpieczeństwa; - znajomość działań podejmowanych przez szkołę w celu zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi określić przyczyny zagrożeń w codziennym życiu szkoły; - rozumie działania podejmowane przez szkołę w celu zapewnienia bezpieczeństwa młodzieży;
17.	Twoje plany na wakacje.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w aspekcie potencjalnych zagrożeń; 	<ul style="list-style-type: none"> - ma świadomość potrzeby podejmowania dojrzałych decyzji dotyczących możliwości spędzenia wolnego czasu; - ma świadomość istniejących zagrożeń podczas samodzielnych wyjazdów wakacyjnych;

UWAGI!

- 1) Przykładowe scenariusze oraz materiały dydaktyczne do poszczególnych lekcji będą sukcesywnie wypracowywane i udostępnione wychowawcom klas w bibliotece szkolnej.
- 2) Na każdym poziomie przewidziano po dwie godziny do dyspozycji wychowawcy.

KLASA III - (17 tematów)

Lp.	Temat	Cele	Sposoby realizacji
1.	Rozpoczynamy nowy rok szkolny - zajęcia organizacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie uczniom ich praw i obowiązków wynikających ze Statutu LCKZIU; - wybór samorządu klasowego; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna prawa i obowiązki ucznia; - zna zasady oceniania, klasyfikowania i promowania; - bierze świadomy udział w wyborach klasowych;
2.	Czy 18 coś zmienia?	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie ze społecznymi i prawnymi aspektami pełnoletniości; - uświadomienie zmian prawnych, jakim podlega się po ukończeniu osiemnastego roku życia; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna prawa i obowiązki wynikające z osiągnięcia pełnoletniości;
3.	Imprezować czy inwestować? - o stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności krytycznej oceny różnych stylów życia; - wskazywanie konsekwencji wyborów modelu życia; - uświadomienie, że wybory nie mogą wynikać tylko z potrzeby akceptacji w grupie; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi dokonać świadomego wyboru stylu życia; - wie, jakie korzyści i straty wynikają z wybranego modelu życia; - wie, że wybór nie może wynikać z paraliżującej potrzeby akceptacji w grupie;
4.	Jak się uczyć, żeby być bardziej skutecznym?	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie uczniom technik efektywnego uczenia się; - określenie preferowanych stylów uczenia się na podstawie testu: <i>Test na preferowane style uczenia się</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna techniki efektywnego uczenia się i potrafi wykorzystać je w praktyce; - potrafi dokonać świadomego wyboru technik uczenia się ze względu typ inteligencji (rodzaj percepcji);

5.	W świecie wartości - sukces.	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie roli sukcesu w życiu człowieka; - określanie warunków osiągnięcia sukcesu; - kształtowanie zachowań ukierunkowanych na sukces; 	<ul style="list-style-type: none"> - jest zmotywowany do osiągnięcia sukcesu; - wie, jakie są warunki osiągnięcia sukcesu;
6.	Jak poradzić sobie z porażką?	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie, że niepowodzenia wpisane są w nasze działania; - wskazywanie sposobów radzenia sobie z porażkami, niepowodzeniami; - przypomnienie, że człowiek w powyższej sytuacji nie musi być sam; 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że w trudnej sytuacji może szukać pomocy u innych ludzi; - dostrzega, że niepowodzenie można zamienić w sukces;
7.	W świecie wartości - miłość.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadamianie roli miłości w życiu człowieka; - określanie warunków, które gwarantują trwałość związku; - kształtowanie umiejętności oceny takich zjawisk jak: wierność, miłość na czacie, zazdrość, zaborczość, szantaż emocjonalny; 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega ważną rolę miłości w życiu człowieka; - potrafi określić czynniki warunkujące trwałość związku; - umie krytycznie ocenić zjawiska towarzyszące relacjom międzyludzkim;
8.	W świecie wartości - tolerancja.	<ul style="list-style-type: none"> - ukazanie roli tolerancji w relacjach między ludźmi; - wskazywanie przyczyn i konsekwencji nietolerancji; - określanie granic tolerancji; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi być tolerancyjny wobec ludzi; - ma świadomość, że tolerancja jest zjawiskiem sprzyjającym budowaniu właściwych relacji między ludźmi; - odmienność traktuje jako zaletę a nie wadę;
9.	„Dobrze mówił, ale nie potrafił się zachować” - o zasadach savoir - vivre.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z wybranymi zasadami savoir - vivre; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi w konkretnych sytuacjach życiowych postępować zgodnie z zasadami savoir-vivre;

10.	Nie daj się nałogom!	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie szkodliwości narkomanii, nikotynizmu, alkoholizmu, lekomanii ; - wskazywanie instytucji i osób, które mogą pomóc; - propagowanie innych form spędzania wolnego czasu; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi określić mechanizmy popadania w uzależnienia; - zna skutki zażywania używek; - zna instytucje pomagające osobom uzależnionym; - wie, że aktywny wypoczynek służy zdrowiu;
11.	Jak radzić sobie ze stresem?	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie, że stres jest nieodłącznym elementem naszego życia; - wskazywanie sposobów radzenia sobie ze stresem; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi radzić sobie w sytuacjach stresowych;
12.	Kogo szanują i cenią młodzi Polacy? - o autorytetach.	<ul style="list-style-type: none"> - określanie cech osobowych autorytetu; - wskazywanie konkretnych osób będących autorytetami i uzasadnianie swoich opinii; - próba wyjaśnienia przyczyn zjawiska kryzysu autorytetów; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wymienić cechy, jakie powinien posiadać autorytet; - umie uzasadnić, dlaczego ta osoba jest dla niego autorytetem; - potrafi krytycznie ocenić czy dana osoba może być autorytetem; - podaje przyczyny kryzysu autorytetów;
13.	Zostać czy wyjechać?	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie plusów i minusów decyzji o emigracji lub pozostaniu w Polsce; - ukazywanie podobieństw i różnic kulturowych oraz mentalnych Europejczyków na podstawie stereotypów, doświadczeń i literatury fachowej; - propagowanie właściwych zachowań po to, by nie popełnić gafy; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi przewidzieć niektóre konsekwencje decyzji emigracji; - wie, że zmiana miejsca pobytu nie oznacza automatycznie rozwiązania wszystkich problemów; - wie, jak postępować za granicą, aby nie narazić się na śmieszność czy oburzenie;

14.	W świecie wartości - ojczyzna.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw patriotycznych; - uświadomienie różnic między patriotyzmem a nacjonalizmem; - ukazanie sposobów manifestowania patriotyzmu w przeszłości i w XXI wieku; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi gonie zachować się podczas uroczystości charakterze patriotycznym; - świadomie uczestniczy w obchodach świąt narodowych i państwowych; - umie odróżnić zachowania patriotyczne od nacjonalistycznych;
15.	Postuchaj, obejrzyj, przeczytaj - to warto poznać.	<ul style="list-style-type: none"> - dzielenie się informacjami na temat filmów, muzyki, książek, które warto poznać; - rozbudzanie potrzeby obcowania ze sztuką; - propagowanie sposobów spędzania wolnego czasu; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi omówić i zarekomendować zjawiska kultury, z którymi sam się zapoznał; - wie, jak atrakcyjnie i pożytecznie spędzać wolne chwile;

UWAGI!

- 1) Przykładowe scenariusze oraz materiały dydaktyczne do poszczególnych lekcji będą sukcesywnie wypracowywane i udostępnione wychowawcom klas w bibliotece szkolnej.
- 2) Na każdym poziomie przewidziano po dwie godziny do dyspozycji wychowawcy.

KLASA IV - (15 tematów)

Lp.	Temat	Cele	Sposoby realizacji
1.	Omówienie podstawowych dokumentów szkoły oraz organizacja pracy zespołu klasowego.	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie uczniom ich praw i obowiązków wynikających z bycia uczniem LCKZIU; - wybór samorządu klasowego; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna prawa i obowiązki ucznia LCKZIU; - uczestniczy w wyborach przedstawicieli samorządu klasowego;
2.	Zbliża się matura.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami określającymi zasady przystąpienia do egzaminu dojrzałości; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna warunki i zasady przystąpienia do egzaminu dojrzałości;
3.	Planujemy swoją przyszłość - kim chcę być, moje cechy osobowości.	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc uczniom w wyborze przyszłej drogi życiowej w oparciu o cechy osobowości; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi określić swoje cechy osobowości; - świadomie planuje swoją przyszłość;
4.	Jak przeżyć życie?	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie zwątpieniu i załamaniu uczniów w obliczu niepowodzeń; - kształtowanie krytycznego spojrzenia na siebie; - hierarchizacja wartości; 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje się w systemie wartości i dokonuje ich hierarchizacji zgodnie z normami społecznymi i własnymi potrzebami;
5.	Polak to brzmi dumnie.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie i utrwalanie postaw patriotycznych w kontekście przeszłości historycznej oraz ukazanie czym jest współczesny patriotyzm; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi manifestować swoim zachowaniem i wypowiedziami patriotyzm;

6.	Jak efektywnie przygotować się do matury?	<ul style="list-style-type: none"> - nauczenie uczniów potrzeby planowania własnej pracy; - zapoznanie ich z technikami efektywnego uczenia się; 	<ul style="list-style-type: none"> - planuje swoją przyszłość w sposób świadomy i odpowiedzialny; - zna techniki efektywnego uczenia się i stosuje je w praktyce;
7.	Stres pod kontrolą.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie uczniom czym jest stres; - ukazanie jego wpływu na decyzje i działania człowieka; - nauczenie radzenia sobie ze stresem; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna sposoby radzenia sobie ze stresem; - potrafi radzić sobie ze stresem;
8.	Jak poruszać się na rynku pracy? Krajowy i lokalny rynek pracy.	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie uczniom podstawowych zasad obowiązujących podczas starania się o pracę oraz poznanie potrzeb rynku pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi w praktyce wykorzystać znajomość zasad funkcjonowania na rynku pracy;
9.	Kultura osobista - przed nami studniówka.	<ul style="list-style-type: none"> - utrwalenie nawyków kulturalnego zachowania, doboru odpowiedniego stroju, umiejętność współżycia w grupie; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi właściwie zachować się podczas studniówki - umie stosownie ubrać się na powyższą uroczystość;
10.	Poszanowanie życia. Odpowiedzialność.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw bezpiecznych zachowań w szkole, podczas spędzania czasu wolnego oraz na drodze; - uświadomienie uczniom odpowiedzialności prawnej ich działania; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady bezpiecznych zachowań w różnych miejscach i sytuacjach; - wie, jakie konsekwencje prawne wynikają z niewłaściwych poczynań;
11.	Nieuleganie nałogom. Asertywność.	<ul style="list-style-type: none"> - ukazanie uczniom mechanizmów popadania w nałogi; - uświadomienie negatywnego wpływu nałogów na życie człowieka; - wskazanie instytucji oraz osób mogących udzielić uczniom pomocy; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi określić mechanizmy ulegania nałogom; - ma świadomość negatywnych skutków nałogów; - wie, do jakich instytucji lub osób zwrócić się z prośbą o pomoc;
12.	Ze sztuką na ty.	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie potrzeby kontaktu człowieka ze sztuką wysoką; - umiejętność odbioru i rozumienia sztuki współczesnej; 	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym; - potrafi krytycznie oceniać dzieła sztuki;

13.	Wykazać inicjatywę.	<ul style="list-style-type: none"> - ukazanie uczniom, że aby osiągnąć cel, należy wykazać własne zaangażowanie, inicjatywę, podjąć działania i konsekwentnie je realizować; - kształtowanie umiejętności mobilizowania się do pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady osiągania celu i stosuje je w praktyce; - potrafi zmobilizować się do działania;
-----	---------------------	---	--

UWAGI!

1. Przykładowe scenariusze oraz materiały dydaktyczne do poszczególnych lekcji będą sukcesywnie wypracowywane i udostępnione wychowawcom klas w bibliotece szkolnej.
2. Na każdym poziomie przewidziano po dwie godziny do dyspozycji wychowawcy.

b) DZIAŁANIA INTEGRACYJNE I PROFILAKTYCZNE W SZKOLE

W ostatnich latach obserwujemy nasilenie negatywnych procesów społecznych będących wynikiem rozpadu więzi, tradycyjnych autorytetów, braku przestrzegania niektórych norm moralnych i społecznych.

Działania profilaktyczne szkoły są nakierowane na osłabienie czynników ryzyka i wzmocnienie czynników chroniących przed patologią. Do najczęściej obserwowanych i najważniejszych przyczyn zachowań ryzykownych uczniów zaliczyć należy:

- Używanie substancji psychoaktywnych
- Łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych
- Niewłaściwe wzorce osobowe
- Mała odporność psychiczna uczniów
- Niskie poczucie własnej wartości
- Uleganie złym wpływom
- Brak wiedzy na temat konsekwencji używania środków uzależniających
- Zachowania agresywne
- Nieumiejętność właściwego zorganizowania wolnego czasu
- Nieumiejętność rozładowania napięć bez naruszania powszechnie zaakceptowanych norm współżycia
- Nietolerancja
- Brak poczucia odpowiedzialności za otoczenie
- Trudna sytuacja materialna, niskie dochody rodziców
- Zaniedbania wychowawcze
- Problemy emocjonalne
- Problemy adaptacyjne
- Kłopoty z komunikacją w grupie

KIERUNKI ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

I. Integracja środowiska rówieśniczego w klasie i w szkole.

Po wieloletnich doświadczeniach i obserwacji uczniów przez zespół wychowawczy i pedagoga szkolnego położono szczególny nacisk na

integrację środowiska rówieśniczego w klasie i w szkole. Aby stworzyć zgrany zespół klasowy uczniowie muszą się lepiej poznać, wzajemnie sobie zaufać. Ważne jest również zbudowanie wzajemnej relacji pomiędzy uczniami i wychowawcą. Osiągamy to poprzez:

- realizację programu „Zgrana Grupa”- Jest on realizowany w formie całodniowych zajęć warsztatowych z całą klasą przez pedagoga szkolnego i wychowawcę klasy w ośrodku wypoczynkowym szkoły. Założeniem programu jest pomoc w szybszym poznaniu się uczniów klasy i wychowawcy oraz jej integracja. Zajęcia prowadzone są w każdej pierwszej klasie we wrześniu, uczestnicy programu poznają nową formę pracy „poza ławką szkolną”. Umiejętności, które program kształtuje to:
 - Identyfikowanie się z grupą i potrzeby przynależności do niej
 - nauka empatii względem siebie
 - poczucie bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania
 - wyrażanie swoich uczuć
 - budowanie poczucia własnej wartości
 - uczenie tolerancji i poznanie jej granic
 - dostrzeganie problemów kolegów i chęć pomocy
- Działanie Szkolnego Zespołu Mediacyjno-Interwencyjnego- w skład którego wchodzi : 4 uczniów, 2 wolontariuszy, pedagog szkolny i nauczyciel. Zespół stanowi forum przepływu informacji i partnerskiej współpracy między uczniami a gronem pedagogicznym, animuje działania nakierowane na radzenie sobie z problemami społeczności szkolnej, w szczególności dotyczące przemocy i zachowań ryzykownych jak picie alkoholu, eksperymentowanie z narkotykami oraz agresja . Zadaniem zespołu jest pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w relacji uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel.
- Przeprowadzanie zajęć w ramach godzin wychowawczych których celem jest integracja i poznawanie się klasy np.: „Jesteśmy do siebie podobni”, „Przetłumaczanie nieśmiałości” itp. (gry, zabawy i ćwiczenia grupowe)

- Organizowanie zajęć sportowych wspólnych wycieczek, biwaków
- Ustalanie i respektowanie norm i zasad obowiązujących w klasie i w szkole
- Realizacja programu „Wagarom STOP” połączonego z konkursem - dla klasy o najlepszej frekwencji atrakcyjny wyjazd integracyjny.
- Rozwijanie tradycji i zwyczajów klasowych
- Wspólne planowanie i organizowanie imprez klasowych
- Organizowanie zespołu klasowego (samorząd uczniowski, dyżury szkolne, pomoc koleżeńska itp.
- Działanie Szkolnego Samorządu Uczniowskiego
- Stały kontakt wychowawców klas i pedagoga z rodzicami uczniów

II. Pełna diagnoza pedagogiczna obejmująca:

- Poznanie sytuacji rodzinnej ucznia
- Poznanie możliwości intelektualnych, osiągnięć i zdolności ucznia
- Diagnozę sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w klasie
- Badanie struktury grupy (socjogram, techniki projekcyjne)
- Badanie postawy młodzieży wobec środków uzależniających
- Badanie poziomu agresji i poczucia bezpieczeństwa w szkole
- Postawy uczniów wobec nauczycieli

III. Rozwijanie osobowości ucznia i doskonalenie jego umiejętności.

Młodzież LCKZIU pochodzi z różnych środowisk, w tym w dużej mierze ze wsi. U wielu z nich obserwujemy zachowania aspołeczne, często pochodzą z rodzin dotkniętych patologią np.: alkoholizm, przemoc w rodzinie. Uczniowie ci mają najczęściej :

- zaniżone poczucie własnej wartości
- nie wierzą w siebie ani w swoje możliwości
- nie dostrzegają swoich zalet ani mocnych stron
- często są kozłami ofiarnymi w klasach, a zdarza się, że agresją na kolegach z klasy odreagowują zaburzenia własnej wartości

Aby uniknąć narażenia młodych ludzi na wpływ patologii społecznej w szkole prowadzi się również działania mające na celu rozwijanie osobowości ucznia oraz doskonalenie jego umiejętności interpersonalnych. Wykorzystywane są następujące treści programowe:

Kreowanie pozytywnego obrazu samego siebie

- Uświadomienie niepowtarzalności każdej osoby
- Rozwinięcie samoświadomości własnych wartości i ograniczeń
- Wyrobienie postawy tolerancji i szacunku dla innych
- Dostrzeganie plusów i minusów w sobie

Asertywność

- Otwarte wyrażanie własnych myśli, uczuć i przekonań
- Nie lekceważenie uczuć i poglądów innych
- Wiara, że każdy ma swoje prawa
- Osiąganie kompromisu bez poświęcenia własnej wartości i uznawanych własnych wartości
- Mówienie „NIE” bez wyrzutów sumienia, złości i lęków
- Opieranie się naciskom otoczenia m.in. w sprawie alkoholizmu i narkotyków

Komunikacja

- Nabycie pewności siebie
- Otwarte rozmawianie z innymi na każdy temat
- Wyrażania własnych poglądów, zainteresowań i własnych wartości
- Opieranie się naciskom grupy
- Radzenie sobie w kontaktach bez uciekania się do używek
- Prawidłowe relacje międzykoleżeńskie
- Aktywne słuchanie

Empatia i tolerancja

- Słuchanie i reagowanie bez uprzedzeń i osądzania
- Wzajemne poznawanie
- Dostrzeganie cech różniących ludzi i akceptowanie ich
- Dostrzeganie własnej indywidualności

- Docenianie różnorodności w świecie
- Umiejętność dostrzegania potrzeb innych
- Negowanie bez uprzedzeń i osądzania innych
- Umiejętność otwartego dzielenia się opiniami, odczuciami i wartościami

Stres

- Panowanie nad napięciem emocjonalnym
- Właściwe gospodarowanie czasem
- Stawianie sobie realnych, sensownych celów i dążenie do ich realizacji

Podejmowanie decyzji

1. Indywidualne decyzje
2. Grupowe decyzje
3. Odmawianie

IV. Zapobieganie przejawom niedostosowania społecznego i zjawiskom patologii

TEMAT: Spożywanie alkoholu i zażywanie narkotyków jako czynnik przestępczy

- Zorganizowanie spotkania z inspektorem ds. nieletnich Komendy Powiatowej Policji i kuratorem Sądu Rejonowego pod hasłem „Alkohol i narkotyki, a przestępczość nieletnich”.
- Projekcja filmów, ukazujących negatywne skutki picia alkoholu i zażywania środków odurzających w kontekście wchodzenia w konflikty z prawem.
- Przeprowadzenie rozmów wychowawczych z uczniami.
- Przeprowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych o skutkach i mechanizmach uzależnienia dostosowanych do poziomu klas (tematyka dotycząca szkodliwości palenia papierosów, skutków spożywania alkoholu i narkotyków).

- Wykorzystanie programów profilaktycznych np.: „Spójrz inaczej”, „Siedem kroków”, „Nasze Spotkanie”, „Zmienię się, uwierzę w siebie, osiągnę sukces”.
- Organizowanie imprez profilaktycznych (przedstawień, debat, konkursów, akcji, kampanii).
- Zachęcanie uczniów do własnych inicjatyw profilaktycznych.
- Spotkania z osobą uzależnioną oraz terapeutą z ośrodka Monar w Cholewicach w celu podniesienia poziomu uświadomienia o niebezpiecznym eksperymentowaniu z narkotykami.
- Udostępnienie uczniom i rodzicom opracowanych informacji o uzależnieniu, współuzależnieniu od alkoholu, działających grupach AA itp.
- Udział uczniów i rodziców w programach profilaktycznych np.: NOE, korzystanie z ofert np.: Teatru Profilaktycznego w Krakowie.
- Udzielenie uczniom i rodzicom uczniów zagrożonych uzależnieniem wszelkiej pomocy w zapobieganiu uzależnieniu i uwalnianiu się od problemów z alkoholem i współuzależnieniem, a także w sytuacjach problemów wychowawczych w domu, w szkole i dysfunkcji w rodzinie (poradnictwo, doradztwo, współpraca z policją, Sądem Rodzinnym, kuratorem).
- Pedagogizacja rodziców uczniów m.in. na temat: „Rola i zadania rodziców w wychowaniu dziecka do życia w teraźniejszości”.

TEMAT: Wagary

- Rozpoznanie przyczyn opuszczania zajęć lekcyjnych - sondaż diagnostyczny.
- Ustalenie konkretnych form przekazu informacji między szkołą, a domem ucznia i systematyczna kontrola obecności.
- Obserwacja uczniów podczas przerw, lekcji, zajęć pozalekcyjnych pod kątem eliminowania niewłaściwych stosunków interpersonalnych (zastraszania, wymuszania, poniżania, wyśmiewania się), które mogą być również przyczyną wagarowania.

- Zapewnienie powodzenia szkolnego jako jeden z czynników zapobiegania wagarom.
- Poznawanie przyczyn ucieczek z lekcji (rozmowy indywidualne, ankiety).
- Otoczenie szczególną opieką uczniów klas pierwszych-integracja klas.
- Organizowanie zajęć sportowych i relaksacyjnych na terenie szkoły sprawdzających przywiązanie uczniów do szkoły
- Program „Wagarom STOP”.

TEMAT: Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym

- Edukacja na temat zjawisk przemocy i agresji-przyczyn, mechanizmów, skutków i sposobów przeciwdziałania.
- Udział w zajęciach socjoterapeutycznych.
- Realizacja programu profilaktycznego „Saper”.
- Organizacja zajęć mających na celu rozładowanie napięcia emocjonalnego (uprawianie sportu, siłownia, turystyka).
- Zajęcia relaksacyjno-terapeutyczne prowadzone przez pedagoga szkolnego- trenowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- Konsekwentne reagowanie nauczycieli na wszelkiego rodzaju przejawy agresji i przemocy wśród młodzieży.
- Tworzenie szkolnego systemu wsparcia i pomocy- eliminowanie przemocy fizycznej psychicznej, rozwiązywanie konfliktów, zapobieganie aktom wandalizmu.
- Współpraca z Policją, Sądem i Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną polegająca na organizowaniu działań prewencyjnych na terenie szkoły (pogadanki, spotkanie z klasami, monitorowanie szkoły).
- Interwencja na terenie szkoły likwidująca przejawy agresji i przestępczości.
- Współpraca z rodzicami w zakresie zapobiegania agresji w środowisku szkolnym.

TEMAT: Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym i drugoroczności

- Wyodrębnienie uczniów mających szczególne trudności w nauce.
- Zdiagnozowanie rodzaju trudności (współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną).
- Dostosowanie wymagań do możliwości ucznia.
- Tworzenie indywidualnych programów dla ucznia o obniżonych możliwościach do nauki.
- Systematyczna kontrola wyników nauczania i stała współpraca wychowawcy z nauczycielami, uczniami i pedagogiem szkolnym.
- Informowanie rodziców o ocenach (zebrania, dyżury szkolne, wezwania do szkoły).
- Dodatkowa praca dydaktyczna nad wyrównaniem braków w wiadomościach prowadzona w dni wolne od nauki szkolnej.

TEMAT: Przygotowanie młodzieży do życia w rodzinie i odpowiedzialnego podejścia do zagadnień związanych z rozwojem seksualnym

Działania w tym obszarze mają dostarczyć wiedzę poprzez:

- Pogadanki.
- Lekcje wychowania do życia w rodzinie.
- Rozmowy indywidualne pedagoga i wychowawcy z uczniami.
- Zajęcia z zakresu profilaktyki nowotworowej realizowane w ramach programu „Różowa wstążeczka”.
- Spotkania z pielęgniarką szkolną.
- Dbanie o właściwą postawę i wzrok podczas zajęć szkolnych i w domu.
- Dostępność czasopism promujących zdrowy tryb życia w Multimedialnym Centrum Informatycznym.
- Oddziaływanie poprzez gazetki szkolne.
- Organizowanie imprez szkolnych i konkursów.
- Organizowanie wystaw promujących twórczy i zdrowy tryb życia.
- Prowadzenie zajęć i spotkań uczących różnorodny, pozytywnych sposobów spędzania czasu wolnego i kultury życia codziennego.

- Prowadzenia zajęć z zakresy radzenia sobie ze stresem (program „Zmienię się, uwierzę w siebie, osiągnę cel”, lekcje biologii).

c) ZAJĘCIA POZALEKCYJNE - zarys ogólny dotyczący wszystkich zajęć

Wartości	Cele/Efekty
Rozwijanie kultury osobistej i społecznej.	Ułatwi funkcjonowanie w życiu i relacje z innymi ludźmi.
Wdrażanie do higieny osobistej i dbania o estetykę wyglądu.	Kształtowanie poczucia estetyki i kultury osobistej, profilaktyka chorób.
Kształtowanie pozytywnej samooceny i poczucia tożsamości.	Umotywuje do pracy nad sobą, radzenie sobie z trudnościami życiowymi i umożliwi dalszy rozwój.
Umożliwienie uczniom zaspokojenia potrzeby samorealizacji.	Pomoc uczniom w wykorzystaniu ich możliwości i pokonywaniu trudności wynikających z cech osobowościowych i uwarunkowań zewnętrznych.
Kształtowanie umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji.	Uświadomienie poczucia odpowiedzialności za własne wybory, przekonanie o konieczności ponoszenia konsekwencji swoich decyzji.
Uwrażliwienie na potrzeby innych ludzi.	Przygotowanie do życia wśród ludzi, nauka życzliwości i empatii, szacunku dla drugiego człowieka i gotowości niesienia pomocy zwłaszcza ludziom starszym.
Rozwijanie postawy twórczej.	Nauka samodzielności, rozwijanie osobowości, intelektu, poglądu o świecie, umotywowanie poznawczo, wykształcenie postaw otwartości i tolerancji.
Nauka poruszania się w świecie norm, praw, przepisów, umów i zasad współżycia społecznego.	Zapewni poczucie bezpieczeństwa, ureguluje relacje międzyludzkie, nauczy rozwiązywania konfliktów.
Przygotowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym.	Przygotowanie do życia w zjednoczonej Europie, uczenie kultury dyskusji, pluralizmu poglądów i szacunku dla tradycji narodowej.
Kształtowanie postaw psychologicznych wobec siebie, ludzi i dalszego otoczenia.	Zapewni poczucie bezpieczeństwa, ureguluje relacje międzyludzkie, ułatwi współżycie.
Przygotowanie do umiejętnego spędzania czasu wolnego, rozwijanie aktywności własnej.	Wpływ na zdrowie psychiczne.
Przygotowanie uczniów do uczestnictwa w kulturze i korzystania z dóbr kultury.	Nauczy korzystania z dóbr kultury, wykształci potrzeby i nawyki uczestnictwa w życiu kulturalnym.
Przygotowanie uczniów do wyboru dalszego kształcenia.	Uświadomienie potrzeby ciągłego kształcenia się uwarunkowanego przemianami gospodarczymi, rozwojem techniki i sytuacją na rynku pracy.

Program Wychowawczy - koło języka angielskiego

Ogólne cele wychowawcze:

1. Otwarcie uczniów na świat i poszerzenie ich doświadczeń poprzez kontakt z nauką języka angielskiego oraz kulturą i obyczajowością krajów anglojęzycznych, w ten sposób program sprzyja porozumieniu między narodami i tolerancji wobec różnic kulturowych.
2. Dostarczenie uczniom pozytywnego i konstruktywnego doświadczenia, które sprzyjać będzie ich dalszej nauce języka.

Szczegółowe cele wychowawcze:

Wsparcie rozwoju ucznia i jego zainteresowań językiem tak, aby mógł on:

1. Używać skutecznie języka angielskiego w codziennych sytuacjach w mowie i piśmie.
2. Rozwijać strategie komunikacyjne wspomagające takie użycie języka.
3. Korzystać z materiałów w języku angielskim przy wykonywaniu grupowych projektów łączących wiedzę z różnych przedmiotów.
4. Poznawać zwyczaje i życie codzienne w krajach anglojęzycznych.
5. Wykształcić częściową samodzielność poprzez naukę korzystania ze słowników i materiałów źródłowych.
6. Rozumieć swój własny proces uczenia się.
7. Współpracować z innymi w parach i grupach.
8. Wykształcić tolerancje wobec różnic i wobec innych ludzi.
9. Samodzielnie rozwiązywać problemy i odkrywać własne sposoby dochodzenia do tych rozwiązań.
10. Prowadzić zapis swojej własnej pracy, ponosić odpowiedzialność za własną pracę i oceniać własne postępy.

d) WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I TRADYCJA SZKOŁY

Naszym priorytetem jest wychowanie uczniów na świadomych obywateli RP, patriotów, którzy będą dostrzegać i doceniać cywilizacyjny oraz duchowy wkład narodu polskiego w kulturę europejską i bez kompleksów będą aktywnie uczestniczyć w życiu publicznym kraju i Europy, pamiętając zawsze o swych polskich korzeniach.

Cele:

- Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich;
- Poszanowanie tradycji rodzinnych, szkolnych, narodowych;
- Kształtowanie postaw odpowiedzialności za siebie, swoją miejscowość, kraj.

I. Polska - mój kraj

Temat	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Symbole Polski (hymn, flaga, godło). Zasady poszanowania dla symboli i zachowania właściwej postawy przy ich prezentacji.	<ul style="list-style-type: none">▪ Lekcje historii, wiedzy o społeczeństwie, j. polskiego, godzina wychowawcza;▪ Nauka właściwej postawy wobec symboli podczas uroczystości szkolnych.	Wychowawcy, nauczyciele historii, wiedzy o społeczeństwie, j. polskiego;
Historia Polski.	<ul style="list-style-type: none">▪ Wycieczki historyczne;▪ Lekcje muzealne;▪ Uroczystości szkolne z okazji świąt narodowych;	Wychowawcy, nauczyciele historii, j. polskiego;
Formy aktywności obywatelskiej.	<ul style="list-style-type: none">▪ Udział w życiu szkoły - samorząd klasowy, szkolny;▪ Udział w uroczystościach na terenie miasta z udziałem pocztu sztandarowego;	Wychowawcy
Moja polszczyzna. Troska o poprawność językową i kulturę języka.	<ul style="list-style-type: none">▪ Przestrzeganie zasad kultury języka;▪ Konkursy wiedzy o języku polskim.	Nauczyciele języka polskiego, wszyscy nauczyciele;

II. Moja mała ojczyzna

Temat	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Historia i tradycje mojej szkoły. Sylwetka patrona szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapoznanie uczniów z historią szkoły podczas godzin wychowawczych; ▪ Opracowanie ceremoniału szkolnego - właściwego zachowania podczas uroczystości szkolnych; ▪ Poczet sztandarowy. ▪ Uroczystość ślubowania klas pierwszych; ▪ Prezentacja sylwetki patrona podczas ślubowania klas pierwszych; 	Wychowawcy, nauczyciele odpowiedzialni według przydziału czynności dodatkowych;
Historia i tradycje mojej rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturowanie tradycji rodzinnych; ▪ Drzewo genealogiczne; ▪ Album rodzinny; 	Wychowawcy
Historia mojej miejscowości i regionu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lekcje wychowawcze; ▪ Lekcje biblioteczne; ▪ Wycieczki przedmiotowe; ▪ Udział w uroczystościach patriotycznych organizowanych w Lublinie. 	Wychowawcy, nauczyciele bibliotekarze.

III. Ja w Europie.

Temat	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Polska w Europie;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lekcje przedmiotowe (historia, wiedzy o społeczeństwie, j. polski) ▪ Współpraca ze szkołami partnerskimi w ramach europejskich programów edukacyjnych; 	Nauczyciele historii, wiedzy o społeczeństwie, j. polskiego, nauczyciele odpowiedzialni za realizację programów europejskich.
Prawa człowieka we współczesnym świecie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lekcje przedmiotowe (wiedzy o społeczeństwie); ▪ Gazetki tematyczne; ▪ „Półka europejska” w bibliotece szkolnej. 	Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie, nauczyciele bibliotekarze.

e) OCENIANIE ZACHOWANIA

Opracowane na podstawie Rozporządzenia MEN i S z dnia 7 września 2004r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, póź. 2046).

1) Ocenie podlegają następujące aspekty zachowania uczniów w szczególności:

- funkcjonowanie ucznia w środowisku szkolnym (kultura słowa, kultura bycia),
- respektowanie zasad współżycia społecznego i ogólnie przyjętych norm etycznych (poszanowanie mienia, reagowanie na przypadki wandalizmu w szkole, szanowanie nauczycieli i pracowników szkoły, ...),
- frekwencja,
- aktywność,
- obowiązkowość,
- reprezentowanie szkoły na zewnątrz.

2) Ocenę z zachowania śródroczną i końcową ustala się wg skali:

- wzorowe,
- bardzo dobre,
- dobre,
- poprawne,
- nieodpowiednie,
- naganne.

3) Ocenę zachowania ustala wychowawca klasy przy udziale zespołu klasowego oraz po zasięgnięciu opinii grona pedagogicznego (załącznik 1 - tabela z propozycjami ocen z zachowania). Oceny wystawia się najpóźniej na ostatniej godzinie wychowawczej przed klasyfikacją.

4) Uczeń powinien być zapoznany z kryteriami oceny zachowania na jednej z pierwszych godzin wychowawczych. Zapoznanie uczniów z kryteriami oceny zachowania winno być poprzedzone omówieniem szkolnych aktów prawnych.

5) Z kryteriami ocen zachowania winni być zapoznani rodzice (prawni opiekunowie) uczniów na pierwszym zebraniu po rozpoczęciu roku szkolnego.

6) Ocena z zachowania nie może mieć wpływu na oceny z zajęć edukacyjnych oraz na promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenia szkoły, z zastrzeżeniem

- Rada Pedagogiczna może podjąć uchwałę o nie promowaniu do klasy wyższej programowo lub nieukończeniu szkoły przez ucznia, któremu w danej szkole po raz drugi z rzędu ustalono naganną roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania.

- Uczeń, któremu w danej szkole po raz trzeci z rzędu ustalono naganną roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, a uczeń klasy programowo najwyższej w danym typie szkoły nie kończy szkoły.

7) Nauczyciele ma prawo odnotować w dzienniku lekcyjnym wszystkich pozytywnych i negatywnych spostrzeżeń o zachowaniu ucznia.

8) Ocena z zachowania ustalona przez wychowawcę jest ostateczna.

Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny:

1) Ocenę wzorową otrzymuje uczeń, który realizuje wybrane wymagania:

- wyróżnia się **wysoką kulturą bycia** we wszystkich sytuacjach na terenie szkoły i poza nią;
- jest uczciwy, tolerancyjny i kulturalny w postępowaniu z kolegami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły;
- chętnie udziela pomocy innym;
- szanuje mienie szkolne, społeczne i kolegów;
- respektuje wymagania wynikające ze statutu LCKZIU i wywiązuje się z obowiązków ucznia i poleceń wychowawcy;
- jest pilny i sumienny w pełnieniu przyjętych obowiązków;
- wnosi twórczy wkład w rozwój szkoły;
- godnie reprezentuje szkołę w konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych;
- inicjuje działania na rzecz klasy, szkoły i społeczności szkolnej;
- aktywnie reaguje na wszelkie przejawy zła.

Dopuszcza się jedynie 10 godzin nieusprawiedliwionych w semestrze.

2) Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który realizuje wybrane wymagania:

- wykazuje wysoką kulturę osobistą i kulturę zachowania wobec nauczycieli i pracowników szkoły, koleżanek i kolegów;
- nie ulega żadnym nałogom,
- nie niszczy mienia społecznego,
- respektuje i wywiązuje się z obowiązków ucznia określonych w statucie szkoły;
- wypełnia polecenia nauczycieli;
- reaguje na złe zachowanie rówieśników;
- jest pilny i systematyczny;
- wyróżnia się aktywnością w życiu klasy i szkoły;
- współpracuje z innymi uczniami (m.in. w ramach pomocy koleżeńskiej) i dba o dobrą atmosferę w klasie.

Dopuszcza się od 11 do 20 godzin nieusprawiedliwionych w semestrze.

3) Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który realizuje wybrane wymagania:

- przestrzega statutu LCKZIU;
- wypełnia obowiązki szkolne na miarę swoich możliwości;
- odnosi się z szacunkiem do nauczycieli, pracowników szkoły, uczniów oraz innych osób dorosłych;
- dba o kulturę słowa w szkole i poza nią;
- dba o zdrowie i przestrzega zasad higieny np. nie pali, nie pije alkoholu, nie zażywa narkotyków;
- jest koleżeński i aktywny społecznie, dba o dobrą atmosferę w klasie;
- bierze udział w pracach na rzecz klasy i szkoły;
- dba o ład i porządek, mienie szkolne, własne i innych;
- reaguje na złe zachowanie rówieśników.

Dopuszcza się od 21 do 40 godzin nieusprawiedliwionych w semestrze.

4) Ocenę poprawną otrzymuje uczeń, który realizuje wybrane wymagania:

- poprawnie zachowuje się na terenie szkoły i poza nią;

- dba o kulturę słowa i swoje zachowanie;
- w przypadku przewinień wykazuje poprawę oraz właściwie reaguje na upomnienia nauczycieli i pracowników szkoły;
- stara się wywiązać z obowiązków ucznia określonych w statucie szkoły;
- bierze udział tylko w tych pracach i imprezach, które są obowiązkowe;
- jest raczej obojętny na złe zachowanie kolegów.

Dopuszcza się od 41 do 50 godzin nieusprawiedliwionych w semestrze.

5) Ocenę nieodpowiednią otrzymuje uczeń, który realizuje wybrane wymagania:

- wykazuje się brakiem kultury osobistej;
- utrudnia prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz posiada liczne uwagi o złym zachowaniu;
- jest niekulturalny i arogancki w stosunku do uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły;
- nie wykonuje poleceń nauczycieli i pracowników szkoły;
- narusza przepisy regulaminu określone w statucie szkoły;
- jest bierny społecznie i uchyla się od obowiązków wynikających z planów pracy w klasie i szkole;
- używa wulgarnych słów;
- niszczy mienie szkoły i uczniów;
- ulega natęgom.

Dopuszcza się od 51 do 60 godzin nieusprawiedliwionych w semestrze.

6) Ocenę naganną otrzymuje uczeń, który realizuje wybrane wymagania:

- swoim postępowaniem narusza przepisy statutu LCKZIU i drastycznie wykracza przeciwko regulaminowi szkoły;
- nie wykazuje poprawy mimo zastosowanych przez szkołę środków zaradczych;
- pozostaje pod nadzorem kuratora lub policji z powodu swego niewłaściwego zachowania;

- stosuje wobec innych przemoc fizyczną i psychiczną;
- stwarza sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu;
- dewastacje mienie szkoły;
- wywiera negatywny wpływ na rówieśników;
- ulega nałogom (paleniu papierosów, spożywaniu alkoholu, nadużywanie narkotyków);
- otrzymał Naganę Dyrektora Szkoły.

Posiada powyżej 60 godzin nieusprawiedliwionych w semestrze.

W przypadku uczniów posiadających określoną w kryteriach ocen z zachowania ilość godzin nieusprawiedliwionych możliwe jest obniżenie lub podwyższenie oceny z zachowania o jeden stopień jeśli istnieją inne powody nie wyszczególnione w danej ocenie np.: uczestnictwo w olimpiadach, konkursach i uroczystościach szkolnych, działania na rzecz klasy i szkoły, koleżeństwo, kultura osobista, pomoc słabszym, itp.

7. ZASADY FUNKCJONOWANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

- 1) Samorząd Uczniowski tworzą wszyscy uczniowie Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Lublinie.
- 2) Zarząd Samorządu Uczniowskiego wybierany jest przez przedstawicieli Rady Uczniów w wyborach tajnych, równych, bezpośrednich i powszechnych.
- 3) Zarząd Samorządu Uczniowskiego działa i pracuje zgodnie z „Regulaminem Samorządu Uczniowskiego LCKZIU”.
- 4) Samorząd Uczniowski realizuje następujące zadania wychowawcze:
 - Rozwijanie umiejętności społecznych poprzez zdobywanie doświadczeń we wspólnym działaniu w grupie rówieśniczej;
 - Kształtowanie i rozwijanie sztuki samorządności;
 - Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji;
 - Uczenie się demokratycznych form współżycia;
 - Stwarzanie warunków do aktywności społecznej;
 - Rozwijanie umiejętności współdziałania uczniów i wzajemnego wspierania się, przyjmowania współodpowiedzialności za grupę;
 - Rozwijanie inicjatywy uczniów;
 - Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych: obowiązkowości, odpowiedzialności, szacunku dla innych i troski o wspólne dobro.

Cele wychowawcze	Zadania i forma realizacji
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkoły ▪ Wpajanie szacunku do tradycji szkoły ▪ Dbanie o estetykę szkoły ▪ Rozwijanie aktywności i samorządności ▪ Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i szacunku dla innych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udział w wyborach do Samorządu Uczniowskiego, dbanie o interesy uczniów LCKZIU ▪ Aktywne uczestnictwo w życiu szkoły (współorganizowanie uroczystości szkolnych np. z okazji Święta Szkoły) ▪ Włączanie uczniów do działań na rzecz estetyki szkoły (tworzenie wystroju gablot szkolnych) ▪ Opiniowanie przez Samorząd Uczniowski wniosków przed podjęciem decyzji przez dyrektora szkoły wynikających ze Statutu LCKZIU ▪ Inspirowanie realizowania działań o charakterze charytatywnym „Góra grosza”, „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”, „Pomocna dłoń”.

8. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Do najpopularniejszych i sprawdzonych w praktyce szkolnej form współpracy rodziców ze szkołą należą:

- systematyczne kontakty z wychowawcą klasy, wymiana informacji o uczniu (*zebrania ogólne, klasowe, indywidualne rozmowy, listy, kontakty telefoniczne*),
- kontakty z pedagogiem szkolnym,
- wybór przedstawicieli do Rady Rodziców (*zgłaszanie uwag i postulatów, wzbogacanie oferty programowej szkoły*),
- wspieranie procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- udział w opracowywaniu ważnych dla szkoły dokumentów,
- udział w organizowanych przez szkołę formach pedagogizacji,
- współorganizowanie imprez i uroczystości szkolnych,
- współorganizowanie wycieczek, zabaw i dyskotek, studniówek, imprez kulturalno-rozrywkowych.

9 . EWALUACJA

Program wychowawczy będzie podlegał ewaluacji dwa razy do roku na półrocze i na zakończenie roku szkolnego. Za ewaluację i opracowanie jej wyników odpowiedzialne są: Elżbieta Marzycka i Wiesława Wąsik.

10. HARMONOGRAM PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Wdrożenie Szkolnego Programu Wychowawczego					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Zapoznanie ze Szkolnym Programem Wychowawczym: <ul style="list-style-type: none"> • członków Rady Pedagogicznej • uczniów • rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie społeczności szkolnej, co do konieczności permanentnego kształtowania postawy i świadomości oraz rozwiązywania problemów 	zapoznanie społeczności szkolnej i rodziców dokumentem wyłożonym w bibliotece szkolnej	nauczyciele wychowawcy	IX 2009
2.	Zapoznanie z wymaganiami na poszczególne oceny z zachowania społeczności uczniowskiej i ich rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowania właściwych decyzji i osiągnięcie lepszych wyników wychowawczych 	godziny wychowawcze	wychowawcy	IX 2009 I/II 2010 VI 2010
3.			zebrania z rodzicami	wychowawcy	IX 2009 I/II 2010 VI 2010
Opracowanie i realizacja tematyki godzin wychowawczych					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Opracowanie tematów godzin wychowawczych na poszczególnych poziomach edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Ujednoczenie tematów godzin wychowawczych 	opracowanie poszczególnych tematów godzin wychowawczych	nauczyciele odpowiedzialni	VIII/IX 2009

2.	Wdrożenie tematów godzin wychowawczych na poszczególnych poziomach edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Kształtowanie umiejętności krytycznej oceny różnych postaw życia w poszczególnych etapach rozwoju młodego człowieka 	opracowanie scenariuszy godzin wychowawczych na poszczególnych poziomach, scenariusze dostępne w bibliotece szkolnej	wychowawcy	cały rok szkolny
Program działań integracyjnych w szkole					
1.	„Spójrz inaczej”	<ul style="list-style-type: none"> Ukazywanie pozytywnych wzorców osobowych 	zajęcia warsztatowe	pedagog	klasy I sem II
2.	„Siedem kroków”	<ul style="list-style-type: none"> Prezentowanie stanowiska ucznia wobec wartości życia społecznego 	zajęcia warsztatowe	pedagog	klasy II sem I
3.	Zmieniam swój wizerunek	<ul style="list-style-type: none"> Pobudzanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkoły 	zajęcia warsztatowe	pedagog	dla wybranej młodzieży z zaburzeniami emocji
Przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Salon maturzystów	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie młodzieży z ofertą szkół wyższych 	prezentacja	wychowawcy klas maturalnych, nauczyciele	IX 2009
2.	Spotkania młodzieży z przedstawicielami uczelni				sem I
3.	Targi edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie młodzieży gimnazjalnej z ofertą LCKZIU 	prezentacja	nauczyciele odpowiedzialni	sem II
4.	Próbny egzamin maturalny i zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie maturzystów z procedurami egzaminów zewnętrznych 	próbny egzamin maturalny i zawodowy	zespoły nadzorujące	sem I i sem II

5.	Zewnętrzny egzamin maturalny i zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> Uzyskanie przez absolwentów niezbędnych kwalifikacji zawodowych do podjęcia dalszej nauki lub pracy 	egzamin maturalny i zawodowy	zespoły nadzorujące	V/VI 2010
6.	Spotkania z doradcą zawodowym	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie z ofertą zakładów pracy na rynku województwa lubelskiego 	pogadanki, wycieczki do zakładów pracy	doradca zawodowy, wychowawcy	cały rok
7.	Konkurs: „Przedsiębiorczy uczeń na rynku pracy”	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie uczniów do prosperowania na rynku pracy i gotowości do zmiany kwalifikacji 	konkursy	nauczyciele odpowiedzialni	IV 2010

Współpraca z rodzicami

Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Zapoznanie Rodziców z: <ul style="list-style-type: none"> Programem „Wagaron- Stop” „Programem profilaktyczno - terapeutycznym w szkole” 	<ul style="list-style-type: none"> Systematyczne kontakty z wychowawcą klasy Kontakty z pedagogiem szkolnym Wspieranie procesu dydaktyczno - wychowawczego 	zebrania z rodzicami	wychowawcy, pedagog	zebrania w/g odrębnego harmonogramu
2.	Wybór przedstawicieli do Rady Rodziców	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca przedstawicieli rady rodziców z dyrekcją szkoły 	spotkania z dyrekcją	przewodniczący rady rodziców	

3.	Udział w opracowywaniu ważnych dokumentów szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> Systematyczna współpraca rodziców ze szkołą 	udział w spotkaniach z wychowawcami i dyrekcją szkoły	rodzice, wychowawcy, dyrekcja	cały rok
4.	Współorganizowanie imprez kulturalno - rozrywkowych				
Program działań profilaktycznych w szkole					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Dzień sportu	<ul style="list-style-type: none"> Propagowanie zdrowego stylu życia i kształtowanie umiejętności samodzielnego wyboru zachowań sprzyjających zdrowiu 	imprezy sportowe na terenie obiektów szkolnych	nauczyciele w-fu	VI 2010
2.	<p>Promocja zdrowia - spotkania z młodzieżą na temat:</p> <ol style="list-style-type: none"> Spożywanie alkoholu i zażywanie narkotyków jako czynnik przestępczy Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym 	<ul style="list-style-type: none"> Poznanie głównych czynników zagrażających zdrowiu, oraz świadoma troska i zdrowie Odpowiedzialność za życie własne i innych 	pogadanki na godzinach wychowawczych oraz prelekcje dla wszystkich uczniów szkoły w auli	wychowawcy pedagog, zespół mediacyjno - interwencyjny	IX/X 2009 XI/XII 2009

3.	Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym i drugoroczności	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie konieczności zdobywania wiedzy • Doskonalenia i zdobywania nowych umiejętności zawodowych w aspekcie wymagającego i zmieniającego się wciąż świata 	pogadanka dla wszystkich uczniów szkoły w auli	pedagog, zespół mediacyjno-interwencyjny	cały rok intensyfikacja działań IX/X, I/II, V
Program - Wagarom Stop					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Nadzór nad realizacją „Programu Wagarom- Stop”	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie liczby ilości godzin opuszczonych bez usprawiedliwienia przez uczniów 	przygotowanie sprawozdań semestralnych	zespół nadzorujący	cały rok
2.	Analiza frekwencji		cotygodniowe podliczanie frekwencji	wychowawcy	cotygodniowa analiza frekwencji
3.			comiesięczne sprawozdania	pedagog, wychowawcy	comiesięczna analiza frekwencji
4.	Ustalanie semestralnych i końcoworocznych ocen z zachowania	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudzenie poczucia własnej wartości i samooceny przez uczniów 	uzgadnianie i wystawianie ocen z zachowania	wychowawcy, wszyscy nauczyciele	II 2010 VI 2010

		<ul style="list-style-type: none"> • Ujednolicenie ocen z zachowania na podstawie wyznaczonych kryteriów 			
Wychowanie patriotyczne i tradycja szkoły					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Udział młodzieży w obchodach Dni Majdanka	<ul style="list-style-type: none"> • Upamiętnienie holokaustu 	udział w uroczystości	wychowawcy, katecheci	IX 2009
2.	Obchody Dnia Edukacji Narodowej	<ul style="list-style-type: none"> • Upamiętnienie rocznicy powstania Komisji Edukacji Narodowej 		nauczyciele odpowiedzialni	X 2009
3.	Pielgrzymka młodzieży klas maturalnych do Częstochowy	<ul style="list-style-type: none"> • Odwiedzenie miejsc świętych z pobudek religijnych 	udział w pielgrzymce	wychowawcy, katecheci	X 2009
4.	Święto Szkoły. Pasowanie na ucznia LCKZIU	<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie tradycji szkoły i wprowadzenie pierwszoklasistów w społeczność szkoły 	udział w imprezach organizowanych z okazji święta szkoły	nauczyciele odpowiedzialni	XII 2009

5.	Studniówka	<ul style="list-style-type: none"> • Tradycja balu na 100 dni przed maturą 	udział w balu studniówkowym	wychowawcy klas maturalnych, rodziców	I 2010
6.	Rekolekcje wielkopostne	<ul style="list-style-type: none"> • Dni modlitwy i refleksji przed Świętami Wielkanocnymi 	udział w rekolekcjach	wychowawcy, katecheci	III lub IV 2010
7.	Święto Niepodległości	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudzenie poczucia tożsamości narodowej i świadomości historii swojego kraju • Kształtowanie postaw patriotycznych na zajęciach i uroczystościach szkolnych: <ul style="list-style-type: none"> ✓ szacunek do hymnu narodowego ✓ godła ✓ flagi państwowej 	uroczystości szkolne	nauczyciele odpowiedzialni	XI 2009
8.	Rocznica uchwalenia Konstytucji 3-go Maja				V 2010
Samorządność szkolna - działania Samorządu Uczniowskiego					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Opracowanie regulaminu samorządu szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie samorządności uczniów w 	przedłożony regulamin	opiekunowie samorządu	VIII/IX 2009

		szkole oraz rozwijanie umiejętności współdziałania uczniów i przyjmowania współodpowiedzialności			
2.	Opiniowanie przez samorząd uczniowski wniosków zgłaszanych dyrektorowi szkoły	<ul style="list-style-type: none"> Aktywne uczestnictwo w życiu szkoły Rozwijanie inicjatywy uczniów 	opiniowanie dokumentów	opiekunowie i członkowie samorządu	cały rok
3.	Inspirowanie i realizowanie działań o charakterze charytatywnym: Udział w akcji: <ul style="list-style-type: none"> „Pomóż dzieciom przetrwać zimę” „Góra gorsza” Sprzątanie świata 	<ul style="list-style-type: none"> Włączenie uczniów w działania charytatywne 	uczestnictwo w akcjach	opiekunowie i członkowie samorządu, nauczyciele biologii i geografii, wychowawcy	w ustalonych terminach
Ewaluacja					
Lp.	Zadania	Cele	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1.	Ewaluacja szkolnego programu wychowawczego	<ul style="list-style-type: none"> Wdrożenie zmian w programie wychowawczym na następny rok szkolny 	ankieta ewaluacyjna	nauczyciele odpowiedzialni	VIII 2010